

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

Độc lập – Tự do – Hạnh phúc

Hà Nội, ngày tháng năm 202

TRÍCH YẾU LUẬN ÁN TIẾN SĨ

1. Tên luận án: Vấn đề đạo đức nghề nghiệp của người làm truyền thông trong doanh nghiệp Việt Nam hiện nay

2. Nghiên cứu sinh: Tào Thanh Huyền

3. Chuyên ngành: Quan hệ công chúng

4. Mã số: 9320108

5. Cơ sở đào tạo: Học viện Báo chí và Tuyên truyền

6. Mục đích và đối tượng nghiên cứu:

Mục đích của luận án là xây dựng khung lý luận về đạo đức nghề nghiệp của người làm truyền thông trong doanh nghiệp, bao gồm hệ thống khái niệm, bộ tiêu chí đạo đức nghề nghiệp cốt lõi phù hợp với bối cảnh Việt Nam và khung phân tích tích hợp mô hình KAB với mô hình tương tác cá nhân–tình huống; đo lường và phân tích thực trạng nhận thức, thái độ, hành vi đạo đức nghề nghiệp; và đề xuất hệ thống giải pháp đa tầng ở ba cấp độ cá nhân, tổ chức và xã hội nhằm nâng cao đạo đức nghề nghiệp của người làm truyền thông trong doanh nghiệp Việt Nam hiện nay.

Đối tượng nghiên cứu là vấn đề đạo đức nghề nghiệp của người làm truyền thông trong doanh nghiệp Việt Nam hiện nay.

Khách thể nghiên cứu chính: Người làm truyền thông tại các doanh nghiệp Việt Nam từ nhỏ đến lớn. Đây là khách thể nghiên cứu được mời tham gia vào phỏng vấn anket, phỏng vấn nhóm tập trung và phỏng vấn sâu.

Ngoài ra, nghiên cứu chọn bổ sung thêm các nhóm sau để tham gia phỏng vấn nhóm tập trung và phỏng vấn sâu gồm: lãnh đạo hiệp hội truyền thông tại Việt Nam, lãnh đạo hiệp hội về doanh nghiệp tại Việt Nam, luật sư về luật doanh nghiệp và chuyên gia đào tạo về truyền thông doanh nghiệp.

7. Các phương pháp nghiên cứu đã sử dụng:

Luận án sử dụng thiết kế nghiên cứu hỗn hợp tuần tự kết hợp định lượng và định tính. Phương pháp phân tích nội dung được áp dụng để phân tích 40 văn bản gồm các bộ quy tắc đạo đức nghề nghiệp quốc tế và văn bản pháp luật Việt Nam, từ đó xây dựng bộ 10 tiêu chí đạo đức nghề nghiệp. Phương pháp khảo sát bằng bảng hỏi được triển khai với 631 người làm truyền thông tại các doanh nghiệp ở ba miền Bắc - Trung - Nam, sử dụng thang đo Likert 5 điểm và phân tích hồi quy để kiểm định mô hình KAB. Phương pháp phỏng vấn sâu được thực hiện với 19 người gồm bốn nhóm đối tượng: chuyên gia đào tạo, lãnh đạo hiệp hội nghề nghiệp, chuyên gia pháp lý và người làm truyền thông có kinh nghiệm thực tiễn. Phương pháp thảo luận nhóm tập trung được thực hiện với 2 nhóm gồm 15 người làm truyền thông trong doanh nghiệp. Phương pháp nghiên cứu trường hợp được áp dụng để phân tích 7 vụ vi phạm đạo đức điển hình trong giai đoạn 2024 -2026.

8. Các kết quả chính của luận án:

Về khoa học:

Luận án là công trình đầu tiên tại Việt Nam xây dựng khung lý luận có hệ thống về đạo đức nghề nghiệp của người làm truyền thông trong doanh nghiệp như một đối tượng nghiên cứu độc lập, phân biệt với đạo đức nghề báo và đạo đức nghề nghiệp nói chung. Luận án xây dựng bộ 10 tiêu chí đạo đức nghề nghiệp từ phân tích có hệ thống 40 văn bản gồm các bộ quy tắc quốc tế và văn bản pháp luật Việt Nam - đây là bộ tiêu chí đầu tiên thuộc loại này tại Việt Nam, có khả năng trở thành khung tham chiếu chuẩn cho lĩnh vực. Luận án thử nghiệm áp dụng kết hợp mô hình KAB và mô hình tương tác cá nhân-tình huống của Trevino (1986) vào nghiên cứu đạo đức nghề nghiệp truyền thông trong bối cảnh doanh nghiệp Việt Nam, khắc phục hạn chế tuyến tính của KAB đơn thuần. Luận án cũng đóng góp về phương pháp luận thông qua việc thử nghiệm thiết kế nghiên cứu hỗn hợp tuần tự trong nghiên cứu đạo đức nghề nghiệp truyền thông tại Việt Nam.

Về thực tiễn:

Luận án cung cấp bức tranh thực nghiệm toàn diện đầu tiên về thực trạng nhận thức, thái độ và hành vi đạo đức nghề nghiệp của người làm truyền thông trong doanh nghiệp Việt Nam với cỡ mẫu 631. Kết quả xác định 'khoảng cách đạo đức' giữa thái độ và hành vi; chỉ ra rằng yếu tố tổ chức, đặc biệt là tính chính trực của cấp trên và cơ chế khen thưởng/xử phạt có tác động mạnh hơn yếu tố cá nhân đối với hành vi đạo đức thực tế; và xác định năm vấn đề đạo đức nổi cộm có tính hệ thống trong truyền thông doanh nghiệp Việt Nam. Luận án đề xuất hệ thống giải pháp đa tầng ở ba cấp độ cá nhân, tổ chức và xã hội với chủ thể chịu trách nhiệm và lộ trình ba giai đoạn cụ thể, trong đó đặc biệt nhấn mạnh lộ trình kết nối giữa cơ sở đào tạo và hiệp hội nghề nghiệp để chuẩn hóa năng lực đạo đức từ ghế nhà trường. Những phát hiện và đề xuất trong luận án cung cấp cơ sở khoa học cho doanh nghiệp, cơ sở đào tạo ngành Quan hệ công chúng, tổ chức nghề nghiệp và cơ quan quản lý trong việc xây dựng môi trường truyền thông minh bạch, có trách nhiệm và chuyên nghiệp tại Việt Nam.

NGƯỜI HƯỚNG DẪN 1

NGƯỜI HƯỚNG DẪN 2

NGHIÊN CỨU SINH

PGS,TS. Đinh Thị Thuý Hằng

TS. Dương Thị Thu Hương

Tào Thanh Huyền